

INTRODUKCJA

Własne miary chcemy ustalać sami... Nikt nam w tym nie powinien przeszkadzać, ani nadmiernie pomagać.

*

Pozwólcie każdemu być choć trochę złym, inaczej nie zechce być nigdy dobrym.

*

Nasze istnienie jest tylko pogonią za pełnią, brakiem czegoś, niedokonaniem, a więc... niedoistnieniem.

*

Gubimy się, co w nas psychiczne, a co fizyczne? Co gotowe, a co powstające? Co materialne, a co duchowe? Co z genotypu przodków, a co tylko wariacją i mutacją?...

*

Każdy z nas jest wielosłowny i pełen niedomówień, konkretny i abstrakcyjny, pełen wszelakich zdarzeń i wewnętrznej pustki, istnienia i niedoistnienia, zagęszczony różnymi cechami i rozrzedzony odmianami wieloistnienia, ozdobiony walorami i naznaczony ułomnościami, niezwykle zwykły i niewyraźalnie niejednoznaczny... Każdy jest wielosensem.

*

Nie jest prawdą, że chcemy żyć tylko po to, aby kochać i być kochani. Często miłość nas trwoży, czyni nieszczęśliwymi, rozdartymi. W życiu chcemy tak naprawdę mieć prawo nie tylko do miłości, ale i do nienawiści. Chcemy lubić i nie lubić, wierzyć i nie wierzyć, ufać i nie ufać, czynić rzeczy poważne, ale także szaleństwa

i głupstwa. Czujemy się szczęśliwi wtedy najbardziej, kiedy możemy swobodnie wybierać między tymi wszystkimi możliwościami nie zastanawiając się prawie wcale nad tym, że każdy nasz dobrowolny wybór dobrowolnym w istocie nie jest... że bierze się on jedynie z podjęcia przez nas odpowiedniego aktu działania, a więc w gruncie rzeczy ze zwykłego przymusu do dokonania niezbędnego w tym celu wyboru... tyle że raz zewnętrznego, raz zaś wewnętrznego.

*

Wydaje nam się, że jesteśmy panami własnych myśli, że możemy nimi załatwić w życiu tak wiele... A czy to my naprawdę myślimy, czy też nasze myśli myślą za nas?

*

Porządek w świecie i w nas samych w takim samym stopniu zależy może od naszego współdziałania... co i od naszej bezwolności.

*

Nie wszystko w nas pochodzić musi tylko skądinąd... Między egoizmem własnych genów a schematami narzuconymi przez świat zewnętrzny jest jeszcze obszar ziemi niczyjej, na której można uzewewnętrznić jakości własnego człowieczeństwa, własne myśli i działania... Ufam, że moje myśli o naturze współzycia, charakterze człowieka, jego relacjach ze światem, urządzeniu tegoż świata a także o władzy, duchowości, religii, sensie życia... choć trochę wyra-
stają poza moje zewnętrzne zaprogramowanie, choć w części pochodzą z mojej prywatnej ziemi niczyjej, że są one, w znacznym stopniu, także odbiciem tego, co stanowi o moim własnym sumieniu i indywidualnym uwewnętrznieniu tego, co nazywa się szacunkiem dla człowieczeństwa i... samego siebie.

*

Człowiekiem dla mnie nie ten, kto z tych czy innych względów zewnętrznych coś znaczy, ale ten, kto mimo niesprzyjających okoliczności stara się nie tylko ratować, ale i pogłębiać swoją uczciwość, ofiarność i chęć współdziałania z innymi, bo tylko one doprowadzić nas mogą do osiągnięcia w przyszłości prawdziwego człowie-

czeństwa, a tym samym i do budowy nowego i sprawiedliwego, dla wszystkich ludzi, świata.

Stefan Pacek

Waiheke Island i Auckland (płd. Pacyfik) 1998–1999 r.

AKTYWNOŚĆ

Bagatelizujemy zwykle ludzi, dzięki którym udało nam się wznieść, zabiegamy zaś o względy tych, dzięki którym możemy utrzymać się na powierzchni.

*

Nieprawdą jest, że aby coś zrobić, trzeba wiedzieć, jak to zrobić. Niektórzy zbyt dobrze wiedzą, jak to zrobić, nie mając nawet pojęcia, co należy zrobić.

*

Równać można w górę, równać można w dół, najwygodniej jednak w życiu równać pół na pół.

*

Nicnierobienie jest niemożliwe, tak jak niemożliwe jest niciemyślenie.

*

Głupi robi błędy, aby mądry ich unikał. Głupi uczy więc mądrego. Mądry zaś rzadko może nauczyć coś głupiego, bo ten żadnej mądrości nie pojmie.

*

Póty istnieją możliwości, póki istnieje wola.

*

Człowiek woli, aby zmieniał się świat niż on sam.

*

Upadać można, podnosić się trzeba.

*

Ludzie mogą zrobić wszystko, aby słońce nie każdemu świeciło jednakowo i aby wiatry nie wszystkim wiały równo... ale mogą też i temu zapobiec.

*

Często bronimy nawet tego, czego nie potrafimy w ogóle zrozumieć.

*

Człowiek nie błądzi, błądzą jego błędy.

*

Czynić można i poza nadzieją.

*

Jeśli zniszczymy świat w sobie, świat na zewnątrz zniszczy się sam.

*

Nasze cele są zwykle mało konkretne, bo wyznaczamy je częściej swoim marzeniom niż czynom.

*

Czyn bez sensu nie ma sensu.

*

Ileż to jeszcze niektórzy mogliby zrobić, gdyby tylko cokolwiek im się chciało.

*

Najbardziej męczącym zajęciem jest niekończący się wypoczynek.

*

Jeszcze nie wiemy, czego chcemy, ale wierzymy, że musimy to zdobyć.

*

To, że jestem w ciągłym ruchu, zawdzięczam tylko aniołom, które poruszają moimi skrzydłami, i diabłom, które kręcą moim ogonem.

*

Wiele rzeczy zaczynamy po nowemu, aby skończyć po staremu.

*

Nie zawsze dochodzi się tam, gdzie się chce, ale i tam, gdzie nie potrzeba, albo gdzie dojść nie można.

*

Wykorzystać siłę do walki o życie – tak! Zatrudnić ją w walce przeciw życiu – nie!

*

Zaradność chętnie łączymy z inteligencją i dynamiką, niechętnie tylko z etyką.

*

Psychikę naszą zatrudniamy jednostronnie, przede wszystkim dla stwarzania posłusznego i wygodnego dla siebie świata.

*

Utrwalać warto w sobie tylko to, co w nas najcenniejsze. Resztę można spokojnie pominąć.

*

Nie można zmienić przeszłości, nie można pokierować przyszłością. Można jedynie zadbać o terażniejszość.

*

Wznoszenie upaja, upadek trzeźwi.

*

Najczęstszą przyczyną naszych klęsk i sukcesów nie są inni ludzie, ale my sami.

*

Zmienić siebie jest niemożnością, ale korygować własne zachowanie – obowiązkiem i powinnością.

*

Nasze pomyłki są konieczne i pożyteczne... Sprawiają przecież wiele radości innym.

*

Nasz życiowy sukces wyrasta nierzadko z wcześniejszego upokorzenia, porażki lub klęski innych.

*

Najbardziej pewni jesteśmy wtedy, kiedy obiecujemy coś innym. Najmniej pewni, kiedy inni obiecują nam.

*

Na okazje nie warto czekać, lepiej je tworzyć.

ALTRUIZM

Zawsze wolimy, aby inni, przed nami, dostali się do nieba.

*

Altruizm – to najsubtelniejsza forma egoizmu.

*

Ten tylko kocha szczerze bliźniego swego, kto już nie kocha siebie samego.

BARWY

Barwy – to dzieci światła.

*

Każdy kolor zmierza ku szarości, każdy zapach zamienia się w smród.

*

Ci, którzy mają bezbarwne życie, też miewają kolorowe sny.

BOGACTWO

Jeśli ktoś jest mądry, nie znaczy, że ktoś inny musi być głupi...
Ale jeśli ktoś jest bogaty, to znaczy, że ktoś inny musi być biedny.

*

Bogactwo jest względne, bieda bezwzględna.

*

Nie liczcie pieniędzy. Liczcie się sami!

*

Dziwny jest ten świat pieniędzy: rodzi zawiść jednych wobec bogactwa, odrazę drugich wobec nędzy.

*

Zarówno bogactwo, jak i ubóstwo prowadzić mogą łatwo i do wolności, i do niewolnictwa.

*

Bzdura to oczywista, że bogactwo bierze się tylko z pracy, a ubóstwo i nędza wyłącznie z lenistwa.

*

„Bogactwo nie jest dobrem” (Seneka), bogacze nie zawsze dobrymi. Ubóstwo zaś jest złem, ale ubodzy nie zawsze złymi.

*

To, że ludzie chcą coś posiadać, nie jest złem. Złem jest tylko, gdy ich chęć posiadania nie zna granic.

*

Jeśli godzimy się na oszałamiające bogactwo jednych, musimy też godzić się na bezgraniczną nędzę drugich.

*

To kłamstwo, że biedni żyją kosztem bogatych, w istocie bogaci zawsze żyją kosztem biednych.

*

Życie z pieniędzmi – to nie sztuka. Sztuką jest życie bez nich.

*

W ciemnym średniowieczu kapitał był sługą człowieka, w oświeconej współczesności – człowiek sługą kapitału.

*

Jeśli przyznajesz, że pieniądze są dla ciebie wszystkim, godzisz się tym samym i na to, że ty bez nich jesteś niczym innym niż tylko zwykłym do nich dodatkiem.

*

Nawet ci, co mają wszystko, nie mogą mieć tego wszystkiego jednocześnie.

*

Nie to, co wokół siebie zgromadzimy, ale to, co w sobie mamy, jest naszym posiadaniem.

BÓG

Bóg nie musi dbać o to, aby okazywać swoją boskość; ludzie powinni dbać o to, aby okazywać swoją ludzkość.

*

Wiemy, kto stworzył świat. Ale nie wiemy, kto stworzył zaświaty.

*

Błaga to odwieczna, że od Boga nam dana, a nie od diabła, drabina społeczna.

*

Bóg uczynił sprawiedliwie nie czyniąc nas sprawiedliwymi... To nasza sprawa.

*

Żadne szczere myślenie o Bogu nie może być herezją i tylko ten, kto myśli o tym inaczej, sam jest heretykiem, bo zabrania innym odkrywać Boga w sobie.

*

Każdy ma prawo nazywać i czcić Boga po swojemu i każdy jest równy w wierze.

*

Bóg nie dokonał podziału dóbr doczesnych. Wyręczyli go w tym ludzie... najbardziej bezwzględni i chciwi.

CZAS

Być może, że po nas przyjdą lepsze czasy, ale te, w jakich żyjemy, są przecież nasze.

*

Kraść komuś czas jest także grzechem.

*

Po co gonić czas, skoro czeka na nas wieczność?

DEWIACJE

Anatomiczne anomalie płciowe są wrodzone (a więc niezawinione) i tylko głupiec je potępia. Dewiacje seksualne są wyuczzone (a więc chciane) i tylko głupiec je aprobuje.

*

Żadna z kobiet nie jest już w całości kobietą, ani żaden mężczyzna mężczyzną całym. *(Nie powód to jednak, aby stać się lesbijką lub pedalem).*

DOBRO

Na nic wiedza o dobru, skoro nie wspiera jej żaden czyn.

*

Wiemy, że z jabłka zerwanego z drzewa mądrości narodziło się zło. Nie ludźmy się, że z jabłka zerwanego z drzewa głupoty narodzić się może dobro.

*

Bądźmy tak długo dobrzy, jak długo z tym wytrzymamy, a nie – jak długo dobrymi nam się być oplaca.

*

Obrona twojego i mojego wzruszenia – to początek odnowy dobra w nas wszystkich.

*

Dobrymi jesteśmy tylko wtedy, kiedy o tym nie wiemy.